ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ SIR GORDON SLYNN ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 1983 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Ο Jean-Jacques Charles Geist, προσφεύγων στην υπό κρίση υπόθεση, είναι υπάλληλος της Επιτροπής που κατέχει θέση στον επιστημονικό και τεχνικό κλάδο. Με την προσφυγή αυτή ζητεί:

1. την ακύρωση της αποφάσεως που του κοινοποιήθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 1980 και με την οποία διατάχθηκε να επανέλθει στη θέση του, στο Κοινό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών (ΚΚΠΕ) της Ispra,

2. την ακύρωση της αποφάσεως που του κοινοποιήθηκε στις 12 Ιανουαρίου 1981 και με την οποία του γνωστοποιήθηκε ότι θα διακοπεί η καταβολή των αποδοχών του από την 1η Ιανουαρίου 1981,

3. την καταβολή των οφειλόμενων καθυστερημένων αποδοχών του ή ποσού 1 000 000 βελγικών φράγκων (BFR) εντόκως,

4. την ακύρωση της αποφάσεως που κοινοποιήθηκε με έγγραφο της 21ης Ιανουαρίου 1981 (φαίνεται ότι εννοείται το έγγραφο της 12ης Ιανουαρίου 1981), όσον αφορά την αίτησή του να διαμένει στο σπίτι του στις Κάτω Χώρες κατά τη διάρκεια της ασθένειάς του,

5. την απόδοση όλων των εξόδων, στα οποία υποβλήθηκε κατά τη διαδικασία ενώπιον της επιτροπής αναπηρίας το 1978, περιλαμβανομένης και της αμοιβής του ιατρού του,

6. να καταδικαστεί η αντίδικος στα δικαστικά έξοδα.

Το πέμπτο αίτημα έγινε δεκτό από την Επιτροπή κατά την έγγραφη διαδικασία και δεν χρειάζεται περαιτέρω εξέταση.

Το ιστορικό της υποθέσεως μπορεί να αναφερθεί συνοπτικά. Ο Geist είχε προσληφθεί από την Επιτροπή το 1962 ως υπάλληλος του επιστημονικού κλάδου. Το 1967, μετά τη διάλυση της επιστημονικής ομάδας, της οποίας ήταν τότε επικεφαλής, φαίνεται ότι εκτελούσε ορισμένα άλλα καθήκοντα. Από την 1η Μαρτίου 1975 τοποθετήθηκε στο ΚΚΠΕ της Ispra. Ο προσφεύγων αμφισβήτησε την τοποθέτηση αυτή με προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου, η οποία όμως απορρίφθηκε (βλέπε υπόθεση 61/76, Geist κατά Επιτροπής [1977] ECR 1419). Από την 1η μέχρι την 7η Μαρτίου 1975 είχε λάβει άδεια, αλλά εργάστηκε στην Ispra από τις 8 Μαρτίου μέχρι τις 22 Ιουνίου. Κατόπιν απουσίασε από την εργασία του για λόγους υγείας. Η περίοδος από τις 22 Ιουνίου 1976 μέχρι τις 31 Αυγούστου 1978 καλύπτεται από ιατρικό πιστοποιητικό, αλλά μετά την τελευταία αυτή ημερομηνία ο Geist δεν έχει προσκομίσει κανένα έγγραφο αποδεκτό από την ιατρική υπηρεσία της Επιτροπής ως ιατρικό πιστοποιητικό της ανικανότητάς του προς εργασία. Το Σεπτέμβριο 1977 η διοίκηση της Ispra παρέπεμψε το ζήτημα στην επιτροπή αναπηρίας βάσει του άρθρου 59, παράγραφος 3, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, η δε επιτροπή κατάρτισε έκθεση, στις 26 Ιουλίου 1978, με την οποία διαπιστώνει ότι ο Geist ήταν ικανός να εκπληρώσει τα καθήκοντά του στην Ispra. Εντούτοις, ο Geist δεν επανήλθε στη θέση του.

1 — Μετάφραση από τα αγγλικά.

Το Δεκέμβριο 1979 και τον Ιανουάριο 1980 του προτάθηκαν δύο θέσεις στη ΓΔ XII, στις Βρυξέλλες. Σε απάντηση για τη πρώτη θέση, ο προσφεύγων έστειλε στις 10 Ιανουαρίου 1980 επιστολή στο μεσολαβητή σε υποθέσεις προσωπικού αναφέροντας ότι η προτεινόμενη θέση τον εξέπληξε, επειδή αφορούσε κλάδο με τον οποίο δεν ήταν καθόλου εξοικειωμένος, ενώ έχει όλα τα προσόντα για μια θέση σε άλλη διεύθυνση της ΓΔ XII που καλύπτει τον τομέα της πυρηνικής ενέργειας. Η επιστολή καταλήγει με την παράκληση να αναβληθεί η επόμενη συνάντηση, ώστε ο μεσολαβητής σε υποθέσεις προσωπικού να είναι σε θέση να μεσολαβήσει και να δοθεί χρόνος στο γενικό διευθυντή της ΓΔ XII, Schuster, να σκεφθεί. Αποτέλεσμα της επιστολής αυτής ήταν να γίνει η δεύτερη πρόταση για μια θέση στη διεύθυνση Δ «Έρευνα και ανάπτυξη στον πυρηνικό τομέα». Με την προσφυγή που έδωσε αφορμή για την παρούσα διαδικασία, ο Geist ισχυρίζεται ότι δέχθηκε την πρόταση αυτή με επιστολή προς τον μεσολαβητή για υποθέσεις προσωπικού που φέρει ημερομηνία 9 Μαρτίου 1980. Αυτό που φαίνεται ότι έχει συμβεί είναι το εξής. Κατά το χρόνο της προτάσεως έγιναν διάφορες συσκέψεις μεταξύ του Geist και του Schuster και των συναδέλφων του. Στις 14 Φεβρουαρίου ο Geist υπέβαλε στον Schuster ορισμένο αριθμό επιστημονικών ζητημάτων που έπρεπε να μελετηθούν. Ο Schuster απάντησε στον Geist, στις 21 Φεβρουαρίου 1980, αναφέροντος ότι δεν μπορούσε να του προτείνει θέση η οποία να ανταποκρίνεται στις επιθυμίες του. Με επιστολή του, της 3ης Μαρτίου 1980, ο Schuster εξήγησε ότι δεν είχε την πρόθεση να επεκτείνει τις δραστηριότητες της γενικής διευθύνσεως της οποίας ήταν προϊστάμενος, ώστε να καλύπτει τον τομέα των αντιδραστήρων τετηγμένων αλάτων και, προς λύπη του, δεν έβλεπε την αναγκαιότητα άλλης συναντήσεως με τον Geist. Με την επιστολή του, της 9ης Μαρτίου, ο Geist ανέφερε ότι ήταν διατεθειμένος να αποδεχθεί τη θέση κατά το μέτρο που ήταν κατάλληλη για άτομα με τα δικά του προσόντα, πείρα, ικανότητα, συναίσθηση ευθύνης, ηλικία και αρχαιότητα.

Το Νοέμβριο 1980, ο Geist εξετάστηκε από τον ιατρό De Geyter, πραγματογνώμονα, ο οποίος είχε γνωμοδοτήσει το 1977, όταν η επιτροπή αναπηρίας κατάρτισε την έκθεσή της, προφανώς κατά παράκληση του προϊσταμένου της ιατρικής υπηρεσίας της Επιτροπής. Στις 15 Νοεμβρίου ο δόκτωρ De Geyter με επιστολή του στον τελευταίο ανέφερε ότι τα συμπεράσματα στα οποία είχε καταλήξει η επιτροπή αναπηρίας το 1978 εξακολουθούσαν να ισχύουν και ότι η απουσία του Geist από την υπηρεσία του δεν έπρεπε να αποδοθεί σε ιατρικούς λόγους. Κατόπιν αυτού ο προϊστάμενος της ιατρικής υπηρεσίας της Επιτροπής συζήτησε το θέμα με τον προϊστάμενο της ιατρικής υπηρεσίας της Ispra και, στις 25 Νοεμβρίου, με έγγραφό του προς το γενικό διευθυντή του ΚΚΠΕ Villani, ανέφερε ότι είχαν την ίδια γνώμη με εκείνη του δόκτορα De Geyter. Ο Villani, με έγγραφό του, στις 5 Δεκεμβρίου 1980, ζήτησε από τον Geist να επανέλθει αμέσως στη θέση του στην Ispra. Στις 14 Δεκεμβρίου ο ιατρός του Geist, με επιστολή του στον προϊστάμενο της ιατρικής υπηρεσίας της Ispra ανέφερε ότι, κατόπιν δικής του συμβουλής ο Geist δεν θα επανερχόνταν στη θέση του στην Ispra.

Φαίνεται ότι για τον ίδιο σκοπό ο Geist απέστειλε, στις 15 Δεκεμβρίου, επιστολή στο διευθυντή των εγκαταστάσεων στην Ispra. Στις 22 Δεκεμβρίου ο Geist με επιστολή του ζήτησε άδεια, βάσει του άρθρου 60 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, προκειμένου να διέλθει το χρόνο της αναρρωτικής άδειάς του στην κατοικία του στις Κάτω Χώρες παρά στην Ispra, τον τόπο υπηρεσίας του. Η αρμοδιότητα χορηγήσεως της άδειας αυτής ανήκει στο διευθυντή των εγκαταστάσεων της Ispra, αλλά μπορεί να μεταβιβαστεί στον προϊστάμενο του τμήματος προσωπικού και διοικήσεως.

Ο τελευταίος, με έγγραφο της 12ης Ιανουαρίου 1981, πληροφορούσε τον Geist, προφανώς αφού έλαβε και τη γνώμη του Villani, ότι η επιστολή του ιατρού του δεν αρκούσε για να δικαιολογήσει την απουσία του από την εργασία και ότι είχαν δοθεί οδηγίες να διακοπεί η καταβολή των αποδοχών του, βάσει του άρθρου 60. Με την από 11ης Φεβρουαρίου 1981 επιστολή του, που περιήλθε στην Επιτροπή στις 13 Φεβρουαρίου, ο Geist υπέβαλε διοικητική ένσταση βάσει του άρθρου 90 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, την οποία απέρριψε η Επιτροπή με έγγραφό της της 27ης Ιουλίου. Η προσφυγή, με την οποία κινήθηκε η παρούσα διαδικασία, ασκήθηκε στις 3 Νοεμβρίου. Στα δικόγραφα δεν ανεφέρεται πότε ο Geist έλαβε το έγγραφο της 27ης Ιουλίου, αλλά δεν υπάρχει λόγος να αμφισβητηθεί η εμπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής.

Ο πρώτος ισχυρισμός του Geist είναι ότι η απόφαση, με την οποία διατάχθηκε να επανέλθει στη θέση του στην Ispra είναι παράνομη και πρέπει να ακυρωθεί επειδή

1. βασίζεται σε εσφαλμένα ή ανακριβή γεγονότα και στοιχεία, και

2. εφόσον η Επιτροπή είχε αποφασίσει να εξεύρει θέση για τον Geist εκτός του ΚΚΠΕ δεσμευόταν, από το άρθρο 24 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως να μην ενεργήσει αυθαίρετα έναντί του, ο δε Geist ότι δεν επανέρχεται στην Ispra.

Τα ανακριβή στοιχεία στα οποία βασίζεται είναι ότι το έγγραφο της 5ης Δεκεμβρίου 1980 εσφαλμένως αναφέρει ότι ο Geist αρνήθηκε τις θέσεις που του είχαν προταθεί το Δεκέμβριο 1979 και τον Ιανουάριο 1980 και εσφαλμένως αφήνει να νοηθεί ότι δεν έδειξε ενδιαφέρον, καλή θέληση και επίγνωση της πραγματικότητας.

Κανένα από τα επιχειρήματα αυτά δεν είναι βάσιμο. Ο Geist είχε νομίμως τοποθετηθεί στην Ispra. Το άρθρο 55 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως ορίζει ότι:

«Οι εν ενεργεία υπάλληλοι είναι διαρκώς στη διάθεση του οργάνου στο οποίο ανήκουν»,

και το άρθρο 60 ορίζει ότι:

«εκτός από περίπτωση ασθένειας ή ατυχήματος, ο υπάλληλος δεν δύναται να απουσιάσει χωρίς προηγούμενη άδεια από τον ιεραρχικά ανώτερό του».

Κανένα από τα δήθεν ανακριβή στοιχεία της αποφάσεως δεν επηρεάζει την εφαρμογή των διατάξεων αυτών. Το δεύτερο επιχείρημα του Geist, ουσιαστικά, συνίσταται στο ότι, η συμπεριφορά ορισμένων υπαλλήλων της επιτροπής, τον οδήγησε να πιστεύει ότι δεν θα διατασσόνταν να επιστρέψει στην Ispra, αλλά πραγματικά θα του προσφερόνταν θέση σε άλλη υπηρεσία. Το επιχείρημά του, αποδιδόμενο σε όρους του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, είναι ότι η συμπεριφορά της Επιτροπής έναντί του ισοδυναμεί με σιωπηρή άδεια απουσίας από τη θέση του στην Ispra.

Ακόμη κι αν έτσι είχαν τα πράγματα, για το οποίο αμφιβάλλω, η απόφαση μπορεί να ακυρωθεί μόνον αν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η άδεια αυτή ήταν αμετάκλητη. Κανένα από τα έγγραφα που έχουν προσκομιστεί στο Δικαστήριο δεν μπορούσε να δημιουργήσει στον Geist την πεποίθηση ότι η άδεια ήταν αμετάκλητη. Επιπλέον, μολονότι το άρθρο 60 συνεπάγεται ορισμένη διακριτική ευχέρεια στη χορήγηση άδειας, εντούτοις πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον της υπηρεσίας και αυτό απο-

κλείει, κατά την άποψή μου, τη δυνατότητα η άδεια να είναι αμετάκλητη: διαφορετικά, η άδεια που παρέχεται όταν το συμφέρον της υπηρεσίας το επιτρέπει δεν θα μπορούσε να ανακληθεί σε περίπτωση μεταβολής των περιστάσεων, οι οποίες δεν επιτρέπουν πλέον στον υπάλληλο να απουσιάζει από την υπηρεσία του. Επομένως, ο Geist δεν μπορεί να έχει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στο ότι η σιωπηρή συγκατάθεση για την απουσία του από την Ispra θα συνεχιζόταν απεριορίστως.

Επιπροσθέτως, μολονότι η Επιτροπή, έχοντας υπόψη τις προσωπικές περιστάσεις του Geist, υπείχε υποχρέωση αρωγής προβαίνοντας σε λογικές ενέργειες προκειμένου να τον τοποθετήσει σε άλλη υπηρεσία, δεν υπέχει υποχρέωση να εξεύρει θέση που να ανταποκρίνεται σε καθεμιά από τις προσωπικές του απαιτήσεις ή να του επιτρέψει να απουσιάζει από την υπηρεσία του απεριορίστως ενώ αναζητούνται εναλλακτικές λύσεις. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η Επιτροπή, διά του Villani, ενήργησε παρανόμως δίνοντας εντολή στον Geist να επιστρέψει στην Ispra.

Επιπλέον, θεωρώ ότι βάσει όλων των στοιχείων που έχουν προσκομιστεί, και λαμβάνοντας υπόψη και τις δυσχέρειες ως προς τις θέσεις που του είχε προτείνει, τις οποίες είχε υποδείξει ο Geist, η Επιτροπή είχε το δικαίωμα να μην προχωρήσει πέρα από τις προτάσεις εργασίας που έκανε το Δεκέμβριο 1979 και τον Ιανουάριο 1980.

Αν η Επιτροπή είχε συμπεριφερθεί παράλογα σε σχέση με την επανατοποθέτησή του, ο Geist θα μπορούσε να είχε υποβάλει ένσταση: πράγματι, η ένσταση που υποβλήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 1981 περιελάμβανε αίτημα κατά της δήθεν παραλείψεως της Επιτροπής να τηρήσει τις υποσχέσεις της και να μεταθέσει τον Geist σε θέση εκτός της Ispra, αλλά το δικόγραφο της προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου δεν περιέχει παρόμοιο αίτημα. Με την απάντηση προβάλλεται το επιχείρημα ότι οποιαδήποτε απόφαση που αφορούσε την προσφερόμενη θέση, τον Ιανουάριο 1980, έπρεπε να είχε ληφθεί από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και όχι από τον Schuster. Αυτό μπορεί να αποτελεί λόγο αμφισβητήσεως της προφανούς αρνήσεως της Επιτροπής να εξετάσει την αποδοχή από τον Geist της θέσεως, η οποία περιέχεται στην επιστολή προς το μεσολαβητή για θέματα προσωπικού, αλλά το αίτημα αυτό είναι εντελώς διαφορετικό από το αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως με την οποία ο Geist διατάχθηκε να επιστρέψει στην Ispra.

Το δεύτερο αίτημα αφορά την ακύρωση της αποφάσεως περί αναστολής της καταβολής των αποδοχών του. Οι λόγοι στους οποίους βασίζεται είναι:

1. η απόφαση που περιέχεται στο έγγραφο της 12ης Ιανουαρίου 1981 δεν ελήφθη από πρόσωπο αρμόδιο να λάβει την απόφαση αυτή,

2. η απόφαση αντιβαίνει προς το άρθρο 59, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, και

3. η απόφαση αντιβαίνει προς το άρθρο 60, δεύτερη παράγραφος, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.

Ο πρώτος λόγος στηρίζεται στο γεγονός ότι, με το έγγραφο της 12ης Ιανουαρίου 1981, ο προϊστάμενος του τμήματος προσωπικού και διοικήσεως στην Ispra, αναφέρει ότι έχει δώσει οδηγίες να μην καταβάλλονται οι αποδοχές στον Geist, σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 60. Η παράγραφος αυτή ορίζει: «κάθε παράτυπη απουσία που έχει δεόντως διαπιστωθεί καταλογίζεται στη διάρκεια της ετησίας

άδειας του ενδιαφερομένου. Σε περίπτωση εξαντλήσεως της άδειας αυτής, ο υπάλληλος στερείται του δικαιώματος επί των αποδοχών του για την αντίστοιχη περίοδο». Κατά τον κρίσιμο χρόνο, τα πρόσωπα στο ΚΚΠΕ, τα οποία ήταν εξουσιοδοτημένα να ασκούν τις εξουσίες που παρέχει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως, είχαν οριστεί με απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 1979 του γενικού διευθυντή του ΚΚΠΕ. Το άρθρο 2 ορίζει ότι οι εξουσίες που ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως παρέχει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, όσον αφορά το προσωπικό που υπηρετεί στις εγκαταστάσεις του ΚΚΠΕ, ασκούνται βάσει των όρων που προβλέπονται στο παράρτημα Ι. Το άρθρο 2 ορίζει περαιτέρω ότι ο διευθυντής των εγκαταστάσεων της Ispra δύναται να εκχωρεί τις εξουσίες του επί του προσωπικού που υπηρετεί στις εγκαταστάσεις αυτές βάσει των όρων που προβλέπονται στο παράρτημα ΙΙ. Κανένα παράρτημα δεν αναφέρει το άρθρο 60, πρώτη παράγραφος, μολονότι στο παράρτημα Ι προβλέπεται ότι η εξουσία χορηγήσεως άδειας σε υπάλληλο, σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 60, να διέλθει το χρόνο της αναρρωτικής άδειάς του σε τόπο διάφορο του τόπου υπηρεσίας του, ασκείται από το διευθυντή εγκαταστάσεων της Ispra, εφόσον αφορά υπαλλήλους βαθμού Α3 μέχρι Α8, και στο παράρτημα ΙΙ ορίζεται ότι η εξουσία αυτή μπορεί να εκχωρηθεί στον τοπικό διευθυντή και στον προϊστάμενο του τμήματος προσωπικού και διοικήσεως.

Ο λόγος φαίνεται να είναι ότι το άρθρο 60 αναφέρει την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή μόνο σε σχέση με την αναγκαία άδεια για τον υπάλληλο που επιθυμεί να διέλθει το χρόνο της αναρρωτικής άδειάς του σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο υπηρεσίας του· η πρώτη περίοδος του άρθρου 60 ορίζει ότι ο ιεραρχικά ανώτερος υπάλληλος μπορεί να χορηγήσει σε υπάλληλο άδεια απουσίας, αλλά δεν ορίζει ποιος ή ποιο όργανο έχει την εξουσία να αφαιρεί την περίοδο αδικαιολόγητης απουσίας από την ετήσια άδεια του υπαλλήλου και να παρακρατεί τις αποδοχές του υπαλλήλου, βάσει της δεύτερης και τρίτης περιόδου της πρώτης παραγράφου. Επομένως, η απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 1979 δεν έχει εφαρμογή επειδή ελήφθη βάσει του άρθρου 2 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων και, επομένως, εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση εξουσιών που απονέμονται στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή.

Το γράμμα της δεύτερης και τρίτης περιόδου της πρώτης παραγράφου του άρθρου 60 υπονοεί ότι οι δύο αυτοί περίοδοι έχουν άμεση εφαρμογή, χωρίς να χρειάζεται απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής ή οποιουδήποτε άλλου εξουσιοδοτημένου προσώπου. Ή καλύτερα, η αφαίρεση της περιόδου αδικαιολόγητης απουσίας από την ετήσια άδεια του υπαλλήλου και η στέρηση του δικαιώματος του υπαλλήλου επί των αποδοχών του είναι συνέπειες που απορρέουν από το συνδυασμένο αποτέλεσμα της πράξεως του υπαλλήλου και των επιτακτικών όρων του άρθρου 60. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος δεν μπορεί να υποβάλει ένσταση κατά της πράξεως της διοικήσεως με την οποία εφαρμόζεται το άρθρο 60 για την μη καταβολή των αποδοχών του, όπως στην προκειμένη περίπτωση· πάντως, αυτό σημαίνει ότι ο υπάλλληλος δεν μπορεί να βασιστεί στην απόφαση με την οποία καθορίστηκε ο αρμόδιος να ασκεί τις εξουσίες που ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως παρέχει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, για να αποδείξει ότι η πράξη έχει εκδοθεί από αναρμόδιο πρόσωπο. Για τους λόγους αυτούς, το πρώτο επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί.

Το δεύτερο επιχείρημα συνίσταται, ουσιαστικά, στο ότι η απουσία του δεν ήταν αδι-

καιολόγητη επειδή βρισκόταν σε αναρρωτική άδεια. Το άρθρο 59, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως ορίζει:

«Ο υπάλληλος που αποδεικνύει ότι κωλύεται να ασκήσει τα καθήκοντά του λόγω ασθενείας ή ατυχήματος απολαύει αυτοδικαίως αναρρωτικής άδειας. Ο ενδιαφερόμενος οφείλει να ειδοποιήσει το συντομότερο δυνατό το όργανο στο οποίο ανήκει για την αδυναμία παροχής υπηρεσιών, προσδιορίζοντας τον τόπο, όπου ευρίσκεται. Υποχρεούται να προσκομίσει, από την τέταρτη ημέρα της απουσίας του, ιατρικό πιστοποιητικό. Δύναται να υποβληθεί σε οποιονδήποτε ιατρικό έλεγχο που προβλέπεται από το όργανο.»

Με τις γραπτές παρατηρήσεις προβάλλεται ότι οποιοδήποτε ιατρικό πιστοποιητικό που πιστοποιεί ότι ο ασθενής δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει τα καθήκοντά του συνιστά ιατρικό πιστοποιητικό κατά την έννοια του άρθρου 59, παράγραφος 1, και η Επιτροπή εσφαλμένα αμφισβήτησε τα πιστοποιητικά που υπέβαλε ο ιατρός του Geist. Επικουρικώς υποστηρίζεται ότι τα πιστοποιητικά που είχαν προσκομιστεί δεν ήταν απλώς κατάλληλα, αλλά πιστοποιητικά που δεν μπορούν σοβαρά να αμφισβητηθούν ή να απορριφθούν. Αν η ιατρική υπηρεσία της Επιτροπής είχε αμφιβολίες ως προς την ακρίβεια της διαγνώσεως, θα μπορούσε να υποβάλει τον Geist σε ιατρική εξέταση και, σε περίπτωση αμφισβητήσεως, να παραπέμψει το ζήτημα στην επιτροπή αναπηρίας βάσει του άρθρου 59, παράγραφος 3.

Η αναρρωτική άδεια παρέχεται αυτοδικαίως βάσει του άρθρου 59, παράγραφος 1, μόνο αν ο υπάλληλος αποδεικνύει ότι κωλύεται να ασκήσει τα καθήκοντά του. Όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας Mayras στις υποθέσεις 42 και 62/74, *Vellozzi* κατά *Επιτροπής* (1975) ECR 871, ιδίως σ. 887, το ιατρικό πιστοποιητικό δεν συνιστά πειστική απόδειξη ανικανότητας, ακόμη και αν αναφέρει ότι ο υπάλληλος είναι ανίκανος προς εργασία, αν αυτό αποδίδει την ανικανότητα σε πάθηση, την οποία η επιτροπή αναπηρίας έχει ήδη εξετάσει και διαπιστώσει ότι δεν κωλύει τον υπάλληλο στην εκτέλεση των καθηκόντων του. Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο υπάλληλος οφείλει να προσκομίσει πειστικότερη απόδειξη.

Ο Geist βασίζεται σε τρία ιατρικά πιστοποιητικά αντίστοιχα της 13ης Νοεμβρίου 1980, 14ης Δεκεμβρίου 1980 και 27ης Φεβρουαρίου 1981, τα οποία όλα προέρχονται από τον ιατρό του, το δόκτορα Willeboordse. Το πρώτο είναι επιστολή προς τον ιατρό De Geyter και με την οποία ο δόκτορας Willeboordse δηλώνει ότι συμφωνεί με τις προηγούμενες γνωματεύσεις τριών άλλων ιατρών (από τους οποίους δύο ήταν μέλη της επιτροπής αναπηρίας που έκρινε το 1978 ότι ο Geist ήταν ικανός να ασκεί τα καθήκοντά του)· ο Geist έχει πλήρη ψυχική και σωματική υγεία και είναι ικανός να ασκήσει τα καθήκοντά του. Αλλά όχι στην Ispra. Οι συνθήκες εργασίας στην Ispra δεν είναι ικανοποιητικές και δεν ανταποκρίνονται στα προσόντα του, την πείρα, την ικανότητα, την ευθύνη, την ηλικία και την αρχαιότητά του. Οι συνθήκες αυτές, συνεχίζει η επιστολή, μπορούν να προκαλέσουν ανεπιθύμητες αντιδράσεις. Το δεύτερο πιστοποιητικό αναφέρει απλώς ότι ο Geist δεν είναι ικανός προς εργασία στην Ispra και ότι ο υπογράφων θεωρεί ότι είναι προτιμότερο για τον Geist να μην επιστρέψει εκεί, αλλά οι λόγοι δεν αναφέρονται. Προτείνεται συνάντηση με τον ιατρό De Geyter για να του παρασχεθούν περισσότερες πληροφορίες. Η Επιτροπή δεν έκρινε ότι το πιστοποιητικό αυτό δικαιολογούσε αναρρωτική άδεια διότι, κατά τον ιατρό De Geyter, ο Geist δεν απουσίαζε από την εργασία του για λόγους υγείας. Το τρίτο πιστοποιητικό είναι παρόμοιο με το δεύτερο: επίσης γίνεται λόγος για την κατάσταση που υπήρχε από το 1966 και για την επιστολή της 13ης Νοεμβρίου 1980.

Κατά την άποψή μου, η Επιτροπή είχε το δικαίωμα να υποστηρίξει ότι κανένα από

τα έγγραφα αυτά δεν αποτελούσε πρόσφορη απόδειξη ότι ο Geist ήταν ανίκανος να ασκήσει τα καθήκοντά του. Δεν παρέχουν καμία λεπτομέρεια ή επαρκή εξήγηση. Στην καλύτερη περίπτωση αφήνουν να νοηθεί ότι οι συνθήκες στην Ispra είναι πιθανόν να θλάψουν την υγεία του. Ακόμη και η δήλωση στο πιστοποιητικό της 14ης Δεκεμβρίου που αναφέρει ότι ο Geist είναι ανίκανος προς εργασία στην Ispra, δεν επαρκεί για να δικαιολογήσει την αναρρωτική άδεια αν εξεταστεί υπό το φως της επιστολής της 13ης Νοεμβρίου και της μαρτυρίας του ιατρού De Geyter. Επιπλέον, καμία από τις ιατρικές γνωματεύσεις που είχαν δοθεί τότε δεν δείχνει ότι η κατάσταση του Geist είχε επιδεινωθεί ή ήταν διαφορετική από την προηγούμενή του κατάσταση: με την επιστολή του, στις 15 Νοεμβρίου 1980, προς τον προϊστάμενο της ιατρικής υπηρεσίας της Επιτροπής ο ιατρός De Geyter ανέφερε ότι η γνωμάτευση της επιτροπής αναπηρίας του 1978 εξακολουθούσε να ισχύει. Ο πληρεξούσιος του Geist επεδίωξε να μειώσει την αξία της εκτιμήσεως του ιατρού De Geyter, προβάλλοντας ότι η εξέταση του Geist, στην οποία προέβη στις 6 Νοεμβρίου 1980, δεν ήταν πρόσφορη επειδή ήταν πρόχειρη και επιφανειακή. Δεν έχω πεισθεί ως προς αυτό, αλλά, εν πάση περιπτώσει, ο ισχυρισμός αυτός δεν καθιστά περισσότερο πειστικές τις διαβεβαιώσεις του ιατρού Willeboordse ως προς την ανικανότητα του Geist.

Εφόσον η απόδειξη που είχε προσκομιστεί από τον Geist ή για λογαριασμό του δεν συνιστούσε, εκ πρώτης όψεως, απόδειξη ανικανότητας προς εκπλήρωση των καθηκόντων του, η Επιτροπή δεν ήταν, κατά την άποψή μου, υποχρεωμένη να παραπέμψει το ζήτημα στην επιτροπή αναπηρίας βάσει του άρθρου 59, παράγραφος 3. Αυτό είναι αναγκαίο μόνο αν υπάρχει διαφορά γνώμης όσον αφορά την κατάσταση της υγείας του υπαλλήλου. Στην περίπτωση αυτή δεν μπορούσε να υπάρξει αμφισβήτηση αφού ουδέποτε είχε προσκομιστεί απόδειξη ανικανότητας. Παραμένει να εξεταστεί αν η απόδειξη αυτή προσκομίστηκε μεταγενέστερα.

Ορισμένες ιατρικές γνωματεύσεις ή πιστοποιητικά υποβλήθηκαν προς την Επιτροπή κατά τα έτη 1981 και 1982. Το πρώτο από τα πιστοποιητικά αυτά υποβλήθηκε στις 15 Οκτωβρίου 1981, δηλαδή οκτώ μήνες μετά την υποβολή της ενστάσεως και λιγότερο από τρεις εβδομάδες πριν από την έναρξη της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου. Το πιστοποιητικό αναφέρει ότι ο υπογράφων έχει την «εντύπωση» ότι ο Geist υποφέρει από μια κατάσταση, η οποία καθιστά αδύνατη την εγκατάστασή του στην Ispra. Η ιατρική υπηρεσία της Επιτροπής το απέρριψε επειδή δεν είχε τον τύπο πιστοποιητικού ανικανότητας και επειδή ανέφερε μόνο την «εντύπωση» του υπογράφοντος. Η Επιτροπή ζήτησε να πληροφορηθεί τους λόγους για τους οποίους η κατάσταση της υγείας του Geist δεν του επέτρεπε να ασκεί τα καθήκοντά του στην Ispra και όχι οπουδήποτε αλλού. Δεν δόθηκε καμία απάντηση, μολονότι η αίτηση για παροχή περισσότερων πληροφοριών επαναλήφθηκε με επιστολή στις 9 Δεκεμβρίου 1981. Η ιατρική υπηρεσία της Επιτροπής φαίνεται ότι δέχθηκε την άποψη ότι οι ιατροί του Geist δεν ήταν αρκετά βέβαιοι για τη διάγνωσή τους ώστε να εκδώσουν κανονικό πιστοποιητικό.

Με επιστολή του προς την Επιτροπή στις 23 Μαΐου 1982, ο ιατρός Willeboordse διαμαρτυρόταν ότι η εξέλιξη της διαδικασίας υπέβαλλε τον Geist σε νευρική ένταση, η οποία μπορούσε να (του) προκαλέσει σοβαρή σωματική και ψυχική βλάβη· υπό τις περιστάσεις αυτές, ο Geist, δεν ήταν σε θέση να εργαστεί στην Ispra ή οπουδήποτε αλλού. Η ιατρική υπηρεσία της Επιτροπής απέρριψε την επιστολή αυτή επειδή δεν αποτελούσε διάγνωση και η προβαλλόμενη ανικανότητα προς εργασία (της οποίας η εμφάνιση και η διάρκεια δεν είχαν καθορι-

στεί) δεν μπορεί να εξαρτάται από την αμφισβήτηση των διοικητικών διαδικασιών που είχαν τότε κινηθεί. Αυτό φαίνεται να αποτελεί υπαινιγμό για την πειθαρχική διαδικασία, η οποία είχε αρχίσει, καθώς και για την παραπομπή του ζητήματος στην επιτροπή αναπηρίας δάσει του άρθρου 59, παράγραφος 3, για την οποία ο Geist είχε ενημερωθεί με έγγραφο της 19ης Απριλίου 1982. Με έγγραφό της, της 14ης Ιουνίου 1982, η ιατρική υπηρεσία της Επιτροπής πληροφορούσε τον ιατρό Willeboordse ότι η επιστολή του δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως κανονικό πιστοποιητικό που επέτρεπε στον Geist να μην παρέχει υπηρεσία, επειδή δεν ανέφερε λεπτομέρειες ως προς τις ημερομηνίες, την πιθανή διάρκεια και την κατάσταση για την οποία γίνεται λόγος. Η ιατρική υπηρεσία ζήτησε από τον ιατρό Willeboordse να συμπληρώσει και να υπογράψει το έντυπο που είχε επισυναφθεί στο έγγραφο αλλά δεν φαίνεται ότι το έπραξε. Αντ' αυτού, απέστειλε άλλη επιστολή στην Επιτροπή, στις 9 Αυγούστου 1982, με την οποία επιβεβαίωνε ότι, δάσει των προϋποθέσεων που υπήρχαν τότε, ο Geist, από το 1980 και για απροσδιόριστο χρόνο, δεν μπορούσε να θεωρηθεί ικανός προς εργασία, χωρίς να δίνει καμιά άλλη πληροφορία. Με επιστολή της 17ης Οκτωβρίου πληροφόρησε την Επιτροπή ότι ο Geist έπασχε από μια κατάσταση κοπώσεως, η οποία τον εμπόδιζε να επιστρέψει στην Ispra και ότι είχε υποστεί μια τόσο σοβαρή πνευματική υπερένταση ώστε δεν ήταν σε θέση να ασκεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του.

Η επιτροπή αναπηρίας συνέταξε έκθεση στις 25 Οκτωβρίου στην Ispra, με την οποία διαπίστωνε ότι ο Geist ήταν ικανός να ασκεί τα καθήκοντά του. Η έκθεση αναφέρει επίσης ότι η Επιτροπή μπορεί λογικά να αναμένει ότι η τοποθέτηση του Geist στην Ispra θα προκαλέσει επιδείνωση της υγείας του. Η Επιτροπή, με έγγραφό της προς την επιτροπή αναπηρίας, στις 4 Ιανουαρίου 1983, ανέφερε ότι, ελλείψει αποιασδήποτε αντίθετης γνώμης, τα ιατρικά πιστοποιητικά που υπέβαλε ο Geist δεν πρέπει να θεωρηθούν επαρκή για να δικαιολογήσουν την απουσία του από την υπηρεσία από τις 5 Δεκεμβρίου 1980. Τότε, η επιτροπή αναπηρίας υπέβαλε δεύτερη έκθεση στις 31 Ιανουαρίου 1983, με την οποία επιβεβαιώνει την προηγούμενη γνώμη της και αναφέρει ότι (μολονότι ο ιατρός που όρισε ο Geist αρνήθηκε να υπογράψει το τμήμα αυτό της εκθέσεως), θεωρεί ότι τα ιατρικά πιστοποιητικά που πιστοποιούν ότι η κατάσταση της υγείας του Geist είναι καλή, δεν ήταν ικανά να δικαιολογήσουν την απουσία του από την υπηρεσία, από το Μάιο 1980 μέχρι την ημέρα της δεύτερης εκθέσεως. Ακόμη και στην περίπτωση αυτή, η επιτροπή αναπηρίας πρόσθεσε και στις δύο εκθέσεις του Οκτωβρίου και του Ιανουαρίου, ότι τα πιστοποιητικά επιβεβαίωναν την ύπαρξη ψυχολογικού ασυμβιβάστου με την τοποθέτηση στην Ispra και στην πραγματικότητα συνιστούσαν την εξεύρεση άλλης θέσεως για τον Geist, σε άλλη υπηρεσία. Στην επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο πληρεξούσιος του Geist αμφισβήτησε τη νομιμότητα της δεύτερης εκθέσεως της επιτροπής αναπηρίας.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή, δικαιολογημένα κατά την άποψή μου, κατέληξε στο ότι ο Geist δεν είχε προσκομίσει την απόδειξη ότι δεν ήταν σε θέση να ασκήσει τα καθήκοντά του λόγω ασθένειας ή ατυχήματος ώστε να απολαύει αυτοδικαίως αναρρωτικής άδειας. Ο πληρεξούσιος του Geist αποδίδει μεγάλη σημασία στους ταυτόσημους όρους που χρησιμοποιήθηκαν στις γνωματεύσεις και πιστοποιητικά που είχαν υποβληθεί προ και μετά το 1978, ισχυριζόμενος ότι αν η Επιτροπή ήταν έτοιμη να δεχθεί τα πιστοποιητικά, τα οποία είχαν προσκομιστεί προ του 1978, δεν είχε λόγο να απορρίψει εκείνα που είχαν προσκομιστεί μετά. Πάντως, η ομοιότητα των πιστοποιητικών αυτών είναι

το κρίσιμο σημείο. Αφού η επιτροπή αναπηρίας διαπίστωσε ότι ο Geist ήταν ικανός να ασκεί τα καθήκοντά του το 1978, πιστοποιητικά που αποδεικνύουν ότι πάσχει ακόμα από την ίδια κατάσταση, όπως κατά το χρόνο της εκθέσεώς της, δεν μπορούν να γίνουν δεκτά ως απόδειξη ανικανότητας, εκτός αν αποδεικνύουν σαφή επιδείνωση. Όμως, δεν αποδεικνύουν κάτι τέτοιο, και η συνεχής ικανότητα του Geist να ασκεί τα καθήκοντά του επιβεβαιώθηκε από τη δεύτερη έκθεση της επιτροπής αναπηρίας.

Κατά το μέτρο που μπορεί να κριθεί, είναι γεγονός ότι ο Geist δεν ήταν ανίκανος να ασκήσει τα καθήκοντά του, μολονότι έπασχε από μια καταθλιπτική κατάσταση που μπορούσε πιθανόν να επιδεινωθεί αν επανερχόταν στην υπηρεσία του στην Ispra. Στις υποθέσεις 58 και 75/72, *Perinciolo* κατά *Συμβουλίου* [1973] ECR 511 το Δικαστήριο έκρινε:

«Όταν ο υπάλληλος θεωρεί ότι η θέση στην οποία τοποθετήθηκε δεν είναι η κατάλληλη λόγω της καταστάσεως της υγείας του, προφανώς δικαιούται να ζητήσει την τοποθέτησή του σε άλλη υπηρεσία, αλλά εν αναμονή της μεταθέσεως αυτής υποχρεούται να προσέρχεται στην υπηρεσία του και να ασκεί τα καθήκοντα που αντιστοιχούν στη θέση του. Εν πάση περιπτώσει, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, ο ίδιος υπάλληλος μπορεί να αποδίδει δικαιοσύνη, θεωρώντας ότι η υποβολή των ιατρικών πιστοποιητικών τον απαλλάσσει από την υποχρέωση προσελεύσεως στην υπηρεσία του και του επιτρέπει να απουσιάζει εν αναμονή της προτάσεως άλλης θέσεως, την οποία θεωρεί κατάλληλη» (σκέψεις 15 και 16 της αποφάσεως).

Προφανώς, αν δεν επιτρέπεται στον υπάλληλο να αποφεύγει τις συνθήκες που μπορούν να αποτελέσουν αιτία ασθένειας ή επιδεινώσεως της ασθένειας, σε μερικές περιπτώσεις μπορούν να επακολουθήσουν δυσάρεστα αποτελέσματα. Πάντως, η υπό εξέταση διάταξη του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως ορίζει ότι ο υπάλληλος απολαύει *αυτοδικαίως* αναρρωτικής άδειας και η εφαρμογή της εξαρτάται, σαφώς, από αυστηρές προϋποθέσεις του, στην προκειμένη περίπτωση, δεν είχαν κατά τη γνώμη μου συγκεντρωθεί. Ο υπάλληλος μπορεί επίσης να λάβει άδεια, βάσει του άρθρου 59, παράγραφος 2, αν το απαιτεί η κατάσταση της υγείας του, μετά από εξέταση που διενεργεί ο ιατρός σύμβουλος του κοινοτικού οργάνου. Στην ανάγκη, ακόμη κι αν έπρεπε να επιστρέψει στην Ispra, θα μπορούσε να είχε λάβει αναρρωτική άδεια βάσει της διατάξεως αυτής. Αντίθετα, ο Geist προτίμησε να απουσιάσει από την υπηρεσία του και η απόφασή του αυτή, όσο κατανοητή κι αν είναι λόγω των οικογενειακών προβλημάτων που αντιμετώπιζε, υπήρξε η αιτία πολλών από τις δυσχέρειες στην παρούσα υπόθεση.

Το τρίτο επιχείρημα, στο οποίο στηρίζεται, είναι ότι η Επιτροπή, με την άρνησή της να επιτρέψει στον Geist να παραμείνει στην Ολλανδία κατά τη διάρκεια της ασθένειάς του, ενέργησε παράνομα. Η απόφαση, που περιέχεται στο έγγραφο της 12ης Ιανουαρίου 1981, φαίνεται ότι ελήφθη κατόπιν αιτήσεως του Geist να διέλθει το χρόνο της αναρρωτικής του άδειας εκτός του τόπου υπηρεσίας του, σύμφωνα με το άρθρο 60, δεύτερη παράγραφος, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως (παρεμπιπτόντως, παρατηρώ ότι η αγγλική διατύπωση αναφέρεται απλώς σε «άδεια» αλλά η διατύπωση στις άλλες γλώσσες καθιστά σαφές ότι εννοείται η «αναρρωτική άδεια»). Η άδεια είχε χορηγηθεί προηγουμένως και υποστηρίζεται ότι ο Geist είχε το δικαίωμα να θεωρήσει ότι, εφόσον η κατάστασή του δεν είχε μεταβληθεί, δεν θα ήταν αναγκαίο να επιστρέψει στην Ispra. Το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί. Το γεγονός ότι η

άδεια είχε προηγουμένως χορηγηθεί δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η διακριτική ευχέρεια που έχει η Επιτροπή βάσει του άρθρου 60, δεύτερη παράγραφος, είχε δεσμευτεί απεριορίστως στο μέλλον. Κατά το χρόνο εξετάσεως και απορρίψεως της αιτήσεως του Geist, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή είχε ήδη λάβει την ιατρική γνωμάτευση του ιατρού De Geyter, η οποία ανέφερε ότι οι διαπιστώσεις της πρώτης επιτροπής αναπηρίας εξακολουθούν να ισχύουν. Όπως έχει αναφερθεί, τα ιατρικά πιστοποιητικά που υπέβαλε ο Geist τότε, δεν συνιστούσαν πρόσφορη απόδειξη ανικανότητας που να του παρέχει αυτοδικαίως αναρρωτική άδεια. Επομένως, ο Geist δεν είχε αναρρωτική άδεια και η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή δεν είχε λόγο να ενεργήσει βάσει του άρθρου 60, δεύτερη παράγραφος.

Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ο πληρεξούσιος του Geist υπέβαλε στο Δικαστήριο ορισμένα έγγραφα και τις γραπτές του παρατηρήσεις επί των αποδεικτικών στοιχείων που είχε προσκομίσει η Επιτροπή, κατόπιν προτάσεως του Δικαστηρίου μετά το πέρας της έγγραφης διαδικασίας. Το άρθρο 45, παράγραφος 4, του κανονισμού διαδικασίας ορίζει ότι είναι δυνατή ανταπόδειξη και περαιτέρω επίκληση αποδεικτικών μέσων. Εξάλλου, εκτός αν το Δικαστήριο τάξει προθεσμία στους διαδίκους για υποβολή γραπτών παρατηρήσεων, βάσει του άρθρου 54 του κανονισμού διαδικασίας, πράγμα που δεν έπραξε εν προκειμένω, *παρατηρήσεις* επί των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν μετά το πέρας της έγγραφης διαδικασίας μπορούν να γίνουν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, όπου οι διάδικοι, καταρχήν, αναπτύσσουν προφορικά τους ισχυρισμούς τους, αλλά όχι εγγράφως. Αυτό δεν σημαίνει, κατά την άποψή μου, ότι στην περίπτωση αυτή το Δικαστήριο πρέπει, για το λόγο αυτόν, να απορρίψει τις γραπτές παρατηρήσεις του Geist ως απαράδεκτες. Πάντως, με τις παρατηρήσεις αυτές υποβλήθηκαν δύο πρόσθετα αιτήματα, που αφορούν την ακύρωση της εκθέσεως της δεύτερης επιτροπής αναπηρίας, της 31ης Ιανουαρίου 1983, και την εξέταση ορισμένων μαρτύρων, τους οποίους γνωστοποίησε.

Το πρώτο αίτημα είναι σαφώς απαράδεκτο. Η προστασία που ζητείται με μια προσφυγή καθορίζεται με το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο και η ουσιαστική μεταβολή που γίνεται σε μεταγενέστερο στάδιο, όπως η προσθήκη επικουρικού αιτήματος, είναι απαράδεκτη (βλέπε, για παράδειγμα, υπόθεση 17/68, *Reinarz* κατά *Επιτροπής* [1969] ECR 61, σκέψεις 46 έως 48 της αποφάσεως. Το τελευταίο αίτημα είναι εν μέρει επανάληψη αιτήματος που υποβλήθηκε με την απάντηση, και κατά το μέτρο αυτό έχει ήδη εξεταστεί και απορριφθεί από το Δικαστήριο. Κατά την άποψή μου, κανένα νέο στοιχείο δεν έχει προκύψει από τότε, το οποίο να καθιστά αναγκαίο ή πρόσφορο για την έκδοση αποφάσεως επί της υποθέσεως την εξέταση των προτεινόμενων μαρτύρων.

Συμπερασματικά, για τους λόγους που έχω αναπτύξει, προτείνω:

1. να επιφυλαχθεί η απόφαση όσον αφορά το πέμπτο αίτημα·

2. να απορριφθούν τα υπόλοιπα αιτήματα·

3. κάθε διάδικος να φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Δύο σημεία στην υπόθεση αυτή δικαιολογούν, κατά την άποψή μου, περισσότερες εξηγήσεις.

α) Τα έγγραφα έχουν υποβληθεί σταδιακά, μερικά εμφανίζονται περισσότερο από μία φορές και είναι διασκορπισμένα σε ένα σημαντικό φάκελο κατά τρόπο που παρατείνουν τις προσπάθειες μελέτης των και σχηματισμού μιας συνολικής εικόνας. Θεωρώ ότι σε μελλοντικές υποθέσεις του είδους αυτού, το έργο του Δικαστηρίου θα διευκολυνόταν πολύ αν το καθού κοινοτικό όργανο, σε συμφωνία με τον προσφεύγοντα, κατέτασσε χρονολογικά τα σχετικά έγγραφα, ή τουλάχιστον τα κατέτασσε με μια ορισμένη σειρά.

6) Μολονότι η προσφυγή αυτή πρέπει να απορριφθεί, είναι κατά την άποψή μου ικανοποιητικό το ότι, αν ληφθούν υπόψη οι παρατηρήσεις της επιτροπής αναπηρίας και του ιατρού, και οι προφανείς δυσχέρειες που αντιμετώπιζε ο προσφεύγων, καθώς και τα αισθήματά του ως προς την υπηρεσία του στην Ispra, έστω και αργά, κατά το 1982, καταβλήθηκαν προσπάθειες για την εξεύρεση κατάληλης αποσχολήσεως. Ελπίζω ότι και τα δύο μέρη θα προσπαθήσουν να ανεύρουν μάλλον μια λύση παρά να εμπλακούν σε περαιτέρω δυσχέρειες.